

privlekel iz nemškutarskih Studenic. Rad bi bil postal volilec, da bi Seidlna volil, pa propal je pri volitvi kakor je dolg in širok z 2 ali 3 glasovi.

Čeravno pa volilec ni bil, je vendar le mahal v Maribor kot „prežar“ ter je klical liberalnemu kandidatu: „živio!“ — Da bi si za prihodnje volitve tla pripravil, psuje zdaj nad slovenskimi časniki, dasi nobenega ne bere in ne ume, in pa nad duhovniki. Toda vrli kmetje niso tako telebasti, kakor misli „dohtar“ Kleinšek, da bi ptička po petju ne poznali in mu kaj vrjeli.

(*Koliko denarja se v dim pokadi!*) V vseh takrajlitavskih deželah se je prvo polletje 1873 avstrijskega in vnenjega tobaka za kaditi prodalo za 29 milijonov in 97.977 goldinarjev!

(*Násvet „Gospodarjev.“*) Nekdo nas vpraša, kako da bi se dalo v okom priti pobalinski posilnosti, vsled ktere se fantje, ako nevesto v v drugo srenjo peljajo, gostom ustavijo in za odkupljenje nevestino po 10, 20 in še več glđ. tirjajo. Tega roparskega davka se boste po postavni poti znebili, če tirjate od gospodske žandarjev za čas, ko se nevesta iz srenje seli. Svatje pa naj pri sebi imajo palice, da se surovim fantalinom leskovega olja da, če jim žandarji sami niso kos.

Nezaupnica.

Naj naznani „Gospodar“ Slovenskemu svetu, da je naš volilni mož, Val. Gabere, figamož. Besedo nam je dal, da bode volil g. prof. Pajka, v Mariboru je pa glas dal Kamškemu strahu Seidlnu. Zbal se je menda Črešnovskega straha, kterege geslo je: Slovence in duhovnike dražiti. Sram nas je, da smo imeli tako slabega zastopnika in očitno rečemo, da Valentin Gabere nima pri nas nobenega zaupanja več. Pretrežani! kader pridejo srenjske volitve na vrsto, ne volimo Judežev, ki jim je bokal vina bolj pri sreč, kakor pa blagor svoje srenje! —

Pretrež, 1. Nov. 1873.

Mart. Kerhlanke, župan,
Mart. Žnider.

Lorenc Štefanič.
Anton Furek.
Paul Sprager.

(*Kat. pol. društvo v Konjicah*) ima 9. nov., to je: Šmarsko nedeljo popoldne ob 4. uri v nekdanji davkariji svoj zbor.

Poslano.

Slavno vredništvo „Slov. Gospodarja“!

Zanašaje se na Vašo uljudnost pošiljam Vam sledeče opazke k dopisu iz Gornje Savinske doline v zadnjem broji Vašega lista, zadevajočemu mojo osebnost:

1. Jurja Logarja jaz v „Ted.“ nikdar nisem razglašal, pač pa sem ga podpisal na volilni poziv za gosp. dr. Vošnjaka radi tega, ker sam pisati ne zna i ker mi je prečitavšemu dotični poziv odgovoril: „Je že vse resnično, g. dr. Vošnjaka sem že volil, so pač fest gospod, pa jaz nimam nič pri tem zraven, ker nisem še izbran za volilca, zato ne morem biti ne za njega ne proti njemu.“ Taka beseda kaže gotovo več pro kot pa contra, i pomisliti tudi moramo, kako se naši kmetje še vedno boje

vsake volitve, vsake listine, jo podpisati; tudi sem jaz sam bolj vedel nego on, da je njegova sv. dolžnost kot veljavnega posestnika se v taci slučajih svojih pravic posluževati.

2. Jož. Štifter je moj brat, posestnik v Solčavi, hiš. št. 58; da je pa vpisan pod Gornjigrad je le gola tiskarna pomota.

3. Druzih možakov nisem nobenega drugače k podpisu silil, nego pojasnil sem vsakemu stališče politično, a potem so delali slobodno, kar morajo sami priznati.

4. Sva se li z g. Jeršetom pri agitaciji posluževala laži, to bo kazala prihodnost; za se pa javno kažem, da sem povsod se boril le z principi, pobijaje na vso moč točke pravnega programa, o katerih sem jaz prepričan, da so slovenskemu narodu pogubni; lastno prepričanje zatajiti pa je navada le servilnih kreatur, koja postati me naj bog varuje.

5. Da bi jaz delal proti duhovnikom, nij povsoda resnično, pač pa deloma i sicer kolikor sem prepričan, da so duhovske težnje prav umetno vpletene v glavne točke programa pravne stranke. Na priime „Luther“ bi bil prav ponosen, če bi ga le količkaj zaslužil; pa ker verskih vprašanj s prostaki ne razpravljam, i ker dobro znam, da je to krilato besedo nekega lepega dne prejšnji g. kaplan M. Kelemina prav „in dulci júbilo“ soč izustiti blagovolil, računaje mi pri prostem narodu s tem na vselaj „sapo zapreti“, smatram ga le kot pikantno šalo, i burke vganjati nikomur ne morem, a tudi ne hočem braniti.

6. Sv. pismo pravi: „Levica naj ne vè, kar desnica dela.“ Tore gospoda! nij ravno lepo, da mi vedno pregovarjate grizljaje, ktere sem užival v celjski opatiji 4 leta, v semenišči sem moral svoj štipendij puščati. A kdor je blago srce umrlega g. opata natančneje poznal, nikakor ne more trditi, da bi bil dijakom dajal podstrešje, uzgojiti iz njih same sv. Avguštine, temveč delal je to iz golega človečanstva. Tudi bi jaz sodil, da sem to dobroto (?) krvavo zaslužil.

V Gradei 1. novembra 1873.

Franjo Štifter, st. phil.

Pristavek vredništva. Držeč se ravnala, da se v našem listu nikomur, naj nam je tudi političen nasprotnik, krivica ne godi, da torej tisti, kteremu se je kaj nespodobnega očitalo, tudi pravico ima besedo poprijeti, smo ta dopis sprejeli.

Obžalujemo pa dopisnika, kteremu prav vsled tega dopisa velja: „Si tacuisses itd.“ — „ko bi bil molčal, bi te svet za modrega štel.“ Potrdil je namreč sam, da je z g. Jeršetom nevedne kmete ščuval zoper kandidata preč. g. Kosarja ter delal za liberalca. To je glavna reč; vsi drugi izgovori so piškavi, deloma pa tudi prav obtežni. — Vprašamo: Kje so „duhovske težnje prav umetno vpletene v glavne točke programa pravne stranke?“ — Poznate li strašanski upor zoper svobodo kat. cerkve na Pruskem? Ne poznate li cerkvi sovražne stranke v našem državnem zboru? Naj Vas pošten publicist Šuzelka, ki je protestant, poduči o žalostnem stanju, v kterem je Avstrija, in kaj da imamo katoličani

pričakovati. V „Reform“, šte. 44, str. 1386 piše: „Der kirchenfeindliche Kampf wird die Hauptsache des neuen (österr.) Reichsrathes sein. Der moderne Liberalismus (za kterege sta vidva z g. Jeršetom delala) kulminirt in dem Bestreben, die kirchliche Freiheit (kar to v sebi ima, tega seveda Vi umeti ne morete) ganz zu unterdrücken, die Schule gänzlich von der Kirche zu trennen, d. h. sie ganz konfessionslos zu machen, um so nach und nach jede positive Religion zu beseitigen, damit aus diesem Liberalismus schliesslich eine Generation hervorgehe, die sich ganz gottlos und gottverlassen ihres rein thierischen Affendaseins erfreue.“

Je mar modri politikar in protestant Šuzelka s temi skoz in skoz resničnimi besedami tudi hotel „umetno vplesti duhovske težnje“, ali pa je marveč le popisal dejansko stanje, ki je — razun liberalcem — vsemu svetu znano? — Kaj ste torej Vi in Vaši duševni tovariši storili, ki ste pošteno slovensko ljudstvo za ta pogubni liberalizem pridobiti skušali ter ste delali za liberalnega kandidata? Ko bi ubogo ljudstvo vedelo, kako da prav za prav stvari stojé, bilo bi Vam in vsem drugim hujskalcem z ajdovšnico pokadilo. Grd zapeljivec je, kdor nevednega človeka na krivo pot vabi.

Puhlo je tudi vse, kar zoper program „pravne“ stranke iz „Naroda“ ponavljate, češ, da je „slovenskemu národu poguben.“ Berite v šte. 38. „Gospod.“ oklic osrednega volilnega odbora v Mariboru, kterege udje spadajo vsi k „pravni“ stranki, ter poznajo na tanko njen program, kterege pa Vi ne poznate, berite — pravimo — ta oklic, in potem sodite, ali je res, kar si Vi domišljujete, alj prav za prav z drugimi vred za pretvezo jemljete.

Slednjič naj še eno povemo zastran tega, da pravite: „Na priime „Luther“ bi bil prav ponosen, če bi ga le količkaj zaslužil.“ — Zares ga ne zaslužite, ker delate vse drugače, kakor je celó Luther sam mislil. Ščuvajé nevedno ljudstvo proti verskim principom, katerih zastopnik je bil nač kandidat, ste res z Lutrom samim navskriž, ki nikakor ni bil za to, da se ljudstvo zoper duhovsko oblast šunta in „libe-

ralno“ postane. To se vidi iz pisma, ki ga je Luther oni čas pisal, ko so morali zdvajane kmete, ki so „svobodo“ krivo tolmačili, kakor vsi denešnji liberalci, sè silo krotiti in razganjati. Pismo najdete v „Reform“, šte. 37. str. 1182. —

„Pravna“ stranka hoče tudi šolo imeti krščansko. Če ste torej Vi kandidata našega prav zato podkopati skušali, ker spada k „pravni“ stranki, ste zopet z Lutrom navskriž, kajti je on odločno tirjal, da so šole krščanske. To spričuje nja pismo do nemških volilnih knjezov od l. 1525, ki ga tudi najdete v „Reform“ šte. 39. str. 1245. — Iz vsega tega in pa, ko bi le enkrat kako znanstveno knigo (n. pr. Hettinger — Apologie des Christenthums) o katoličanstvu in kat. cerkvi brali, bi se morebiti z božjo pomočjo prepričali, da ste — zapeljani po hudobnih novinah alj tovariših — na krivi poti. In prav zato, ker nas v srce boli viditi, da je toliko sicer blagih in národnega duha navzetih slov. mladenčev črvivemu liberalizmu zapadlo, smo tudi delj časa z dopisom se bavili.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	69	10
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	165	—
Ažijo srebra	108	25
„ zlatá	5	41

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru	V Ptuju	V Celju	V Varaž- dinu
	fl. k.	fl. k.	fl. kr.	fl. kr.
Pšenice vagan	7 70	7 —	7 20	6 80
Rži	5 30	4 80	5 80	4 87
Ječmena	— 4 50	4 —	— 4 —	— 4 —
Ovsa	2 10	2 10	2 10	1 95
Turšice (koruze) vagan	4 70	4 20	4 60	3 70
Ajde	4 20	3 20	4 50	3 —
Prosa	— 4 45	3 50	— 4 —	— 4 —
Krompirja	1 90	1 60	1 60	1 45
Sena cent	1 40	1 80	— 80	1 20
Slame (v šopkih)	— 1 50	— 70	— 1 40	— 1 40
„ za steljo	— 90	1 10	— 60	— 95
Govedine funt	— 30	— 32	— 30	— 22
Teletine	— 34	— 32	— 32	— 24
Švinjetine	— 33	— 32	— 30	— 32
Slanine	— 35	— 40	— 40	— 40

Loterijske številke:

V Gradci 31. okt. 1873: 53 63 72 41 18.

Prihodnje srečkanje: 15. novembra.